

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Bakalářská práce

2023

Kateřina Svatoňová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

**Komparace úspěšnosti čínské a tchajwanské rouškové
diplomacie na případu ČR**

Bakalářská práce

Autor práce: Kateřina Svatoňová

Studijní program: Politologie a mezinárodní vztahy

Vedoucí práce: Mgr. Vojtěch Bahenský, Ph.D.

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 03.05.2023

Kateřina Svatoňová

Bibliografický záznam

SVATOŇOVÁ, Kateřina. *Komparace úspěšnosti čínské a tchajwanské rouškové diplomacie na případu ČR*. Praha, 2023. 42 s. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce Mgr. Vojtěch Bahenský, Ph. D.

Rozsah práce: 69 666 znaků včetně mezer

Abstrakt

Tato bakalářská práce zkoumá vnímání čínské a tchajwanské rouškové diplomacie (dodávky zdravotnického materiálu a události s nimi spojené) v České republice. Práce si klade za cíl odpovědět na výzkumnou otázku „Jak a proč se lišilo vnímání čínské a tchajwanské rouškové diplomacie v ČR“ analýzou a interpretací dat získaných užitím metod kvalitativní obsahové analýzy článků, které se věnují dodávkám zdravotnického materiálu, a polostrukturovaných rozhovorů s vybranými novináři, kteří některé z těchto článků publikovali. Zjištění vycházející z obsahové analýzy a rozhovorů s novináři jsou interpretovány skrze teorie veřejné diplomacie a soft power amerického politologa a teoretika mezinárodních vztahů Josepha Nyeho. Práce také diskutuje limitace využití aplikace těchto teorií na asijské státy s odlišnými politickými systémy oproti západním zemím.

Abstract

This bachelor's thesis examines the perceptions of Chinese and Taiwanese mask diplomacy (deliveries of medical supplies and related events) in the Czech Republic. The thesis aims to answer the research question "How and why did the perception of Chinese and Taiwanese mask diplomacy differ in the Czech Republic" through the analysis and interpretation of data obtained using qualitative content analysis of articles focused on medical supply deliveries, and semi-structured interviews with selected journalists who published some of these articles. Findings from content analysis and interviews with journalists are interpreted through the theories of public diplomacy and soft power by American political scientist and international relations theorist Joseph Nye. The thesis also discusses the limitations of applying these theories to Asian countries with different political systems compared to Western countries.

Klíčová slova

Tchaj-wan, Čína, veřejná diplomacie, roušková diplomacie, rámcování, česko-čínské vztahy, česko-tchajwanské vztahy

Keywords

Taiwan, China, Public Diplomacy, Mask Diplomacy, Framing, Czech Republic-China Relations, Czech Republic-Taiwan Relations

Title/název práce

Komparace úspěšnosti čínské a tchajwanské rouškové diplomacie na případu ČR

Comparison of Successfulness of China's and Taiwan's Mask Diplomacy in the Case of the Czech Republic

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Vojtěchu Bahenskému Ph.D. za jeho vedení mé bakalářské práce, za konstruktivní připomínky a trpělivost, se kterou se mnou práci diskutoval. Zároveň bych ráda poděkovala Lukáši Valáškovvi za ochotu vést se mnou rozhovor. V neposlední řadě děkuji rodině a přátelům za trpělivost a podporu.

Obsah

Úvod	2
1 Teoretické ukotvení	4
1.1 Roušková diplomacie, veřejná diplomacie a soft power	4
1.1.1 Veřejná diplomacie a soft power v kontextu Číny a Tchaj-wanu	6
1.1.1.1 Čína	6
1.1.1.2 Tchaj-wan	7
1.2 Rámcování a mediovaná veřejná diplomacie	8
2 Přehled událostí	9
2.1 První jarní vlna a její nákupy	10
2.1.1 „Epidemie skončí, česko-čínské přátelství přetrvává“ aneb nákupy zdravotnického materiálu v Číně	11
2.2 Druhá vlna a Vystrčilovy linky z Tchaj-wanu	12
2.2.1 „Buď budeme dodržovat principy, nebo počítat groše“ aneb cesta Miloše Vystrčila na Tchaj-wan a darované linky	13
3 Metody výzkumu	14
3.1 Metodologie rozhovorů	15
3.1.1 Výběr vzorku	15
3.1.2 Polostrukturovaný rozhovor	16
3.1.2.1 Struktura rozhovoru	16
3.1.2.2 Osnova otázek	17
3.1.3 Oslovení novináři a souhlas s rozhovorem	17
3.2 Metodologie obsahové analýzy	17
3.2.1 Vymezení datového souboru	18
3.2.2 Určení hledaných pojmů k analýze a kódovací kniha	18
4 Obsahová analýza a rozhovory	19
4.1 Čínské dodávky zdravotnického materiálu	19
4.2 Česká cesta na Tchaj-wan	23
4.3 Tchajwanské dary vs čínské nákupy	26
4.4 Problémy s dodávkami a darem	28
Závěr	31
Použitá literatura	35
Seznam příloh	42

Úvod

Všichni si jistě vzpomeneme na nedávné chaotické období v České republice, kdy se v médiích opakovaly články tematizující nedostatek zdravotnického materiálu, kvalitu čínských dodávek či různá vládní omezení. V době tohoto chaosu a nepřetržitého přívalu informací ohledně pandemie jsem si vybírala téma pro svou bakalářskou práci. Chtěla jsem zpracovat téma, které by se týkalo aktuálního dění. A co bylo v této době aktuálnější než všudypřítomné roušky a respirátory?

Právě v této době, kdy České republice i téměř celému svět docházely zásoby ochranných pomůcek či jiného zdravotnického materiálu, přišla pomoc hlavně ze dvou zemí, a to z Číny a Tchaj-wanu, kteří patří mezi jejich největší producenty. Oba státy se těmito dodávkami pokoušely dosáhnout svých cílů. Čína se pokoušela o změnu narativu o vypuknutí pandemie koronaviru ve Wuchanu a Tchaj-wan se pokoušel o získání mezinárodního uznání a podpory.

Přišlo mi tak přínosné zjistit, jak se lišilo vnímání dodávek Číny a Tchaj-wanu v ČR. Porovnání těchto dvou zemí se nabízí právě z důvodu, že obě posílaly do České republiky roušky či jiný materiál a zároveň jsou velmi úzce propojeny. Z těchto důvodů jsem se rozhodla zkoumat vnímání čínské a tchajwanské rouškové diplomacie v České republice a pokusit se najít odpověď na otázku: Jak a proč se lišilo vnímání čínské a tchajwanské rouškové diplomacie?

Pro zkoumání rozdílů mezi těmito rouškovými diplomacemi a rozdílů v jejich vnímání využívám koncept veřejné diplomacie a soft power. Pro nalezení a interpretaci těchto rozdílů využívám obsahovou analýzu novinových článků a rozhovorů s novináři, kteří tyto články publikovali.

Práce se skládá ze čtyř hlavních kapitol: teoretické ukotvení, přehled událostí, metody výzkumu a obsahová analýza a rozhovory.

V kapitole teoretického ukotvení popisují koncepty veřejné diplomacie a soft power a jak jsou tyto koncepty chápány v souvislosti s Čínou a Tchaj-wanem. Také se zde věnují propojení konceptů rámcování a mediované veřejné diplomacie, které mi umožňují hledat rozdíly ve vnímání čínské a tchajwanské rouškové diplomacie v novinových článcích a rozhovorech s novináři.

Přehled událostí se věnuje popisu dění od počátku šíření koronaviru po první čtvrtinu

roku 2021, kdy končí touto prací sledované období. Tento přehled plní funkci připomenutí nejdůležitějších událostí, se kterými pracuji v obsahové analýze.

V kapitole metodologie popisuji použité metody a argumentuji, proč jsem si je zvolila. Postupně se v ní věnuji výběru vhodného výzkumného vzorku pro rozhovory, popisu polostrukturovaného rozhovoru a celkové struktury rozhovorů, které budou s novináři prováděny. Také se zde věnuji metodologii obsahové analýzy, výběru vzorku pro tuto analýzu, způsobu kódování a následnému zpracovávání těchto kódů do textu.

Kapitola obsahové analýzy a rozhovorů představuje empirickou část bakalářské práce. Věnuji se zde analýze vybraných novinových článků, hledání rámců, které byly na události aplikovány a jejich následné interpretaci.

V závěru shrnuji, jak byly události spojené s čínskou a tchajwanskou rouškovou diplomacií vnímány a vysvětluji jejich rozdíly skrze teorii veřejné diplomacie. Diskutuji zde také nedostatky tohoto konceptu při jeho aplikaci na Čínu a představuji další možnosti pro výzkum problematiky, kterou se práce zabývá.

1 Teoretické ukotvení

1.1 Roušková diplomacie, veřejná diplomacie a soft power

Na aktivity a události spojené s Čínou a Tchaj-wanem můžeme nahlížet prostřednictvím rouškové diplomacie. Roušková diplomacie je vcelku novým konceptem. Byl využit například v roce 2009 ve spojení s Čínou během mexické prasečí chřipky, avšak do popředí se začal dostávat v době ovlivněné pandemií Covidu-19, ve spojitosti se zeměmi vyvážejícími zdravotnické materiály (Verma, 2020b). Koncept rouškové diplomacie se v tomto kontextu využívá k označení diplomatických aktivit spojených s prodejem či darováním medicínských prostředků jako jsou roušky, rukavice či ventilátory (Verma, 2020a; Verma 2020b). Cílem této diplomacie je upevnění pozice v mezinárodním systému a oslovení či ovlivnění smýšlení jiných obyvatel států (Zhang & Savage, 2020).

Na rouškovou diplomacii můžeme nahlížet skrze teorii veřejné diplomacie a jejího hlavního rámce soft power (Sevin, Metgar & Hayden, 2019). Autor konceptu Joseph Nye (2008, 2011 In: Yağci, 2019b) soft power definuje jako schopnost ovlivnit ostatní aktéry za účelem dosažení vlastních cílů prostřednictvím rámcování agendy, přesvědčování a pozitivní atrakce, spíše než užíváním donucovacích metod v ekonomickém či vojenském smyslu, čehož využívá její protějšek hard power. Autor tvrdí, že soft power se může v dnešní informační době více než kdy dříve stát efektivnějším nástrojem než hard power. Soft power státu v mezinárodním systému vychází z jeho kultury, politických hodnot a jeho zahraničních politik, pokud jsou vnímány jako legitimní a s dostatečnou morální autoritou. Pokud tyto zdroje nejsou dostatečně atraktivní, nemohou generovat soft power, která by mohla být využita.

Veřejná diplomacie je nástrojem, který využívá vláda daného státu k propagaci zdrojů soft power, ke komunikaci s a k oslovování občanů jiných států spíše než jejich vlád (Nye, 2008, Nye 2019b). Koncept veřejné diplomacie není příliš starý, poprvé byl využit v roce 1965 během studené války, avšak jeho principy jsou téměř stejně staré jako samotné státy (Cull, 2008). Největší zájem o tento koncept však nastal až po 11. září 2001, ať už z praktického či akademického hlediska (Gilboa, 2008; Gregory, 2008; Sevin, Metgar & Hayden, 2019). Gilboa (2008) píše, že veřejný obraz se začal stávat důležitějším než zabraná území.

Veřejná diplomacie je postavená na komplexním vztahu mezi vládou, médii a

veřejným míněním (Soroka, 2003 In: Gilboa, 2008). Jedná se o jeden z nejvíce multidisciplinárních konceptů, protože stojí na pomezí mezinárodních vztahů, komunikačních studií, PR a marketingu (Gilboa, 2008; Gregory, 2008; Sevin, Metgar & Hayden, 2019). Například Gilboa (2008) předkládá přístupy různých disciplín, jako jsou mezinárodní vztahy, mediální studia, branding a PR, a jejich pojetí veřejné diplomacie. Avšak přestože je koncept multidisciplinární, je spíše takovou „křižovatkou“, na které se různé disciplíny potkávají, než aby vznikalo mnoho odborné literatury, která by na veřejnou diplomacie koukala právě z pohledu více disciplín zároveň (Sevin, Metgar & Hayden, 2019).

Akademici přichází s různými způsoby rozlišování různých částí či dimenzí veřejné diplomacie. Nye (2008, 2019b) píše o třech dimenzích veřejné diplomacie. První dimenzí je denní komunikace, kdy vláda vysvětluje kontext tuzemských a zahraničních rozhodnutí. Další dimenzí je strategická komunikace, která zahrnuje plánování a koordinaci komunikace s cílem dosáhnout určitých cílů, jako například změnu vnímání země v očích zahraniční veřejnosti. Třetí dimenze představuje budování dlouhodobého vztahu mezi zeměmi, vládami a mezinárodními organizacemi. Problém s budováním dlouhodobého vztahu je, že nemusí být vždy profitující v krátkém časovém období, proto do něj vlády často investují příliš málo prostředků. Cull (2008) vytvořil vlastní taxonomii veřejné diplomacie. Jednotlivé její části podle Culla tvoří naslouchání, prosazování, kulturní diplomacie, výměnná diplomacie a mezinárodní broadcasting. Každá z těchto částí je výhodnější pro jiný typ komunikace. Zatímco některé jsou praktičtější pro navázání krátkodobých vztahů, jiné jsou vhodné k udržování těch dlouhodobých. Naslouchání definuje jako snaha aktérů o zvládnutí mezinárodního prostředí pomocí sběru a shromažďování dat občanů jiných států a jejich názorů, na základě kterých následně vláda staví svůj další postup vedení veřejné diplomacie. Přestože systematické hodnocení cizokrajných názorů představuje vcelku moderní inovací, pokusy o zkoumání názorů sousedních populací jsou součástí informačních reportů již dlouho. Prosazováním označuje propagaci určitých politik, myšlenek, či obecných zájmů aktéra v očích občanů cizích států. Vzhledem ke krátkodobé užitečnosti byl na prosazování historicky dáván velký důraz a existovaly tendence chápat ho jako ústřední bod struktury veřejné diplomacie. Kulturní diplomacií definuje jako popularizaci svých kulturních zdrojů, úspěchů a usnadnění jejich přenosu do zahraničí. Problémem může být, že kvůli častému spojování s prosazováním se instituce věnující se kulturní diplomacii pokouší od pojmu veřejné diplomacie distancovat. Výměnná diplomacie spočívá v reciproční výměně občanů jednoho státu s občany druhého státu za účelem studia či akulturace. Mezinárodní

broadcasting spočívá ve snaze zaujmout zahraniční publikum pomocí využívání rádia, televize či internetu. Mezinárodní broadcasting se zároveň prolíná s ostatními funkcemi veřejné diplomacie.

Výzkum veřejné diplomacie má určité nedostatky, neboť většina vytvořených studií je historická, primárně z dob studené války a výzkum veřejných diplomacií jiných států či aktérů, nežli je výzkum USA, je velmi limitovaný (Gilboa, 2008). Tento nedostatek vedl k určité westernizaci konceptu a jeho složité aplikaci na východní a asijské státy, jelikož se neadaptoval na perspektivy tamních kultur a politických praktik (Rawnsley, 2014). Zároveň stále nebyla vytvořena dostatečná, řádně ohraničená definice tohoto konceptu (Gilboa, 2008; Gregory, 2008; Sevin, Metgar & Hayden, 2019). Dalším problémem výzkumu veřejné diplomacie je její tenká hranice se sousedícími koncepty propagandy či PR, která vede k jejich zaměňování (Gilboa, 2008).

1.1.1 Veřejná diplomacie a soft power v kontextu Číny a Tchaj-wanu

Abychom dokázali určit, jak je roušková diplomacie Číny a Tchaj-wanu úspěšná, musíme nejdříve porozumět motivům a cílům aktérů, které se za ni skrývají. Je důležité vzít v úvahu celkový kontext a cíle jejich veřejné diplomacie, soft power a to, jak se vzájemně ovlivňují.

1.1.1.1 Čína

Čínská globální moc v posledních letech velmi roste a čínská vláda se učí, že na jejím obrazu ve světě skutečně záleží (Shambaugh, 2015). K tomu, aby ho mohla zlepšit a změnit narativ, který vidí Čínu jako hrozbu, využívá veřejnou diplomacii. Čínština však pojem veřejné diplomacie v podstatě nezná a aktivity, které s ní spojujeme na západě, označuje jako externí propagandu, přičemž pojem propaganda neuznává v negativním slova smyslu (Wang, 2008).

Jak čínská veřejná diplomacie, tak čínská soft power, stojí i padá na její ekonomice. Čínský ekonomický úspěch produkuje soft power, ale vládní kontrola nad přístupem k jejímu trhu soft power narušuje (Nye, 2019a). Shambaugh (2015) tvrdí, že velké mocnosti se vždy snaží využít své finanční zdroje k získání vlivu a utváření rozhodnutí ostatních a u Číny tomu není jinak. Peníze jsou nejdůležitějším nástrojem čínské soft power a Čína utrácí a investuje větší částky, nežli USA či SSSR během studené války. Nye (2019a) píše, že se Čína během další dekády chystá investovat až triliony dolarů do svého projektu Belt and Road Initiative.

Dalším podstatným nástrojem čínské veřejné diplomacie je vzdělávání a kulturní

diplomacie. Spousta zahraničních studentů studuje na čínských univerzitách a čínská vládní ministerstva zřizují kurzy pro úředníky, diplomaty a armádní důstojníky z rozvojových zemí. Čínské Konfuciovy instituty, které jsou rozmístěné v několika zemích světa, jsou další klíčovou součástí v budování čínské soft power. Tyto instituty slouží k rozšiřování čínského jazyka a kultury do zahraničí (Shambaugh, 2015).

I přes všechny snahy a investované peníze není vidět na čínském obrazu ve světě výrazné zlepšení. Problémem je, že Čína nahlíží na veřejnou diplomacii stejně jako například na stavbu infrastruktury, aneb očekává, že pokud investuje dostatečné množství peněz, tak dojde ke zlepšení (Shambaugh, 2015). Největším problémem, který stojí v cestě zlepšení čínského obrazu, je čínský represivní politický systém a merkantilistické praktiky (Shambaugh, 2015; Nye, 2019a). Soft power vychází ze společnosti a jejích kulturních, politických a sociálních hodnot a politický systém země a její zahraniční politika může vést k získání respektu a následně i soft power (Nye, 2008; Nye, 2019b). Tato definice je ve vztahu s Čínou problematická, protože se dá aplikovat primárně pouze na demokratické společnosti, ve kterých existuje jasná demarkační linie mezi vládní a nevládní sférou. V Číně však vláda zřizuje téměř všechnu propagandu i kulturní aktivity (Shambaugh, 2015).

Hlavním cílem čínské veřejné diplomacie je změna narativu, který tvrdí, že je Čína hrozbou. Kromě toho se snaží o vytvoření alternativní architektury k poválečnému západnímu řádu pomocí institucí jako jsou New Development Bank, The Asian Infrastructure Investment Bank či Free Trade Area of the Asian-Pacific. Zároveň se pokouší o rozšíření svých médií za hranice a o vytvoření globálního mediálního impéria, které bude konkurovat monopolu západních médií a stane se tak čínskou zbraní v „discourse war“ a nástrojem ke změně antičínského sentimentu ve světě (Shambaugh, 2015). Dalšími cíli jsou dle Yağciho (2018) nalezení porozumění v mezinárodním prostředí pro svůj politický systém, být vnímána jako stabilní, důvěryhodný a zodpovědný ekonomický partner a člen mezinárodní komunity a nalezení respektu jako starověká kultura s dlouhou historií.

1.1.1.2 Tchaj-wan

Tchaj-wan disponuje bohatými zdroji soft power, které by mohly být využity veřejnou diplomacií k dosažení jeho cílů. Tyto zdroje míří za vládou a vycházejí z Tchajwanské občanské společnosti, z kulturního průmyslu, náboženských a humanitárních organizací, nevládních neziskových organizací, studentských spolků či jiných aktivit. Tchajwanské politické zřízení postavené na liberální demokracii poukazuje na slučitelnost jeho hodnot s

hodnotami západních demokratických mocností. Tchaj-wan v sobě propojuje západní demokratické hodnoty, čínskou kulturu a atraktivní ekonomiku. (Rawnsley, 2014)

Problémem však je, že i přes veškeré zdroje své soft power a politické zřízení nebyl Tchaj-wan schopen dosáhnout úspěšné veřejné diplomacie. Tato situace je důsledkem vnějších i vnitřních vlivů, které utváří tchajwanskou externí komunikaci a limitují prostředí, ve kterém tato komunikace probíhá (Rawnsley, 2014). První limitací je tchajwanská absence formálních diplomatických vztahů s velkými i menšími světovými mocnostmi, které jde ruku v ruce i s jejich nezastoupením v mezinárodních organizacích, včetně OSN. Pro veřejnou diplomacii Tchaj-wanu je podstatný také nedostatek pozornosti mezinárodních médií, která se mu věnují většinou pouze v době krize (Rawnsley, 2014; Rawnsley, 2017). Dalším problémem je voličská nestálost a polarizace stran ohledně identity a vztahu s Čínou. Tato nestálost a polarizace stran vede ke změnám strategií externí komunikace spolu se změnami vládnoucích stran, neboť tchajwanská veřejná diplomacie je postavená na ideologických základech (Rawnsley, 2014).

Pro veřejnou diplomacii Tchaj-wanu je velmi podstatné také jeho spojení s Čínou, neboť vyzdvihuje problémy ohledně legitimacy, autority a důvěryhodnosti (Rawnsley, 2014). Tchaj-wan a Čína se nepokouší pouze o ovlivnění dalších aktérů svou externí komunikací ve svůj prospěch, ale zároveň se pokouší o snížení atraktivity a legitimacy toho druhého v očích třetích stran (Rawnsley, 2014; Rawnsley, 2017). Přestože má Tchaj-wan vzhledem ke svému politickému systému větší kapacitu generace soft power než Čína, ve zmiňovaném souboji o legitimitu má velmi nejistou pozici, neboť legitimitu mezinárodní komunita nabízí a zamítá z důvodů, které se nachází mimo tchajwanskou kontrolu (Rawnsley, 2014, s. 166).

Tchaj-wan sice svou externí komunikací, veřejnou a kulturní diplomacií nemůže přesvědčit jiné vlády, aby s ním navázaly diplomatické vztahy, ale může docílit vytvoření prostředí, ve kterém se stane známější a upoutá pozornost většího publika (Rawnsley, 2017).

1.2 Rámcování a mediovaná¹ veřejná diplomacie

Rámcování a mediovaná veřejná diplomacie určují, jak můžeme veřejnou diplomacii a její úspěšnost zkoumat na základě rozhovorů s novináři. Teorie rámcování stojí na premise, že problém může být pozorován z různých perspektiv a může být také různě konstruován (Chong & Druckman, 2007 In: He, Xianhong & Xing, 2012). Rámcovat znamená vybírat

¹ v originále *mediated public diplomacy*

určité aspekty vnímané reality a přidávat jim na jejich významu například v textu takovým způsobem, aby došlo k propagaci definice, interpretaci, morální evaluaci a doporučení řešení popisovaného problému. Rámce definují problémy, určují jejich příčiny, provádějí morální soudy a navrhují či ospravedlňují jejich řešení (Entman, 1993). Na základě rámcování si lidé utváří určitou konceptualizaci a mění své myšlení ohledně problému (Chong & Druckman, 2007 In: He, Xianhong & Xing, 2012). Rámce ovlivňují lidské myšlení zvýrazněním informace, učiněním ji více zjevné či více zapamatovatelné pro publikum. Čím větší je zvýraznění problému, tím pravděpodobnější je, že publikum informaci vstřebá a zapamatuje si ji (Entman, 1993). Studovat veřejnou diplomacii pomocí rámcování nespočívá pouze v určování, zda jsou rámce utvářeny, ale také kým, proč a jaký mají efekt na cílové zahraniční publikum (Miskimmon & O’Laughlin, 2017 In: Golan, Manor & Arceneaux, 2019). Proto, abychom mohli porozumět politické komunikaci, je nutné prozkoumat souboj různých rámců (Chong & Druckman, 2007 In: Golan, Manor & Arceneaux, 2019).

Většina zahraničního publika si názor na danou zemi v dnešní době utváří právě na základě referování o událostech médií a na základě utvořených rámců, spíše než na základě soft power programů, jako jsou například výměnné pobyty. S touto změnou vlády potřebují alternativní prostředky, jak oslovit větší část zahraničního publika, tedy potřebují zahrnout mezinárodní broadcasting do jejich veřejné diplomacie. S touto novou realitou, kdy média hrají klíčovou roli v mezinárodních vztazích, vzniká nový obor studia: mediovaná veřejná diplomacie (Golan, Manor & Arceneaux, 2019). Mediovaná veřejná diplomacie označuje organizované snahy vlád o ovlivnění zahraničního veřejného mínění pomocí mediálních kanálů. (Entman, 2008 In: Golan, Manor & Arceneaux, 2019)

2 Přehled událostí

Následující kapitola shrnuje nejdůležitější události týkající se šíření koronaviru v České republice, čínských a tchajwanských dodávek zdravotnického materiálu a dalších významných událostí, během sledovaného časového úseku², jakou byla například cesta předsedy Senátu na Tchaj-wan. Účelem této kapitoly je poskytnutí kontextu (přípravení si půdy) pro kapitolu obsahové analýzy, kde budu analyzovat a interpretovat články a rozhovor referující o těchto událostech.

² Viz kapitola metodologie, str. 16

2.1 První jarní vlna a její nákupy

Zprávy o šíření COVID-19 se objevily v médiích již na konci prosince 2019, kdy městská zdravotnická komise ve Wu-šanu oznámila zvýšení výskytu pacientů s příznaky ve městě. Až později proniká do médií, že nakažení se objevovali již od listopadu a že Čína tyto informace tajila. Od počátku roku 2020 se nákaza začínala šířit do dalších asijských států a USA. Tyto okolnosti vedly k zavedení preventivních opatření v Evropě. V Česku byly například zavedeny zpřísněné kontroly na letišti Václava Havla a nákazou se začal zabývat Parlament. Na konci ledna WHO vyhlásila globální stav zdravotní nouze (Bohuslavová, 2021).

Na počátku února 2020 se nákaza začala šířit i Evropou, přičemž mezi nejvíce zasažené země patřily Itálie a Španělsko. Dále se zpříšňovaly opatření týkající se cestování, například všechny přímé lety mezi Českou republikou a Čínou jsou zrušeny. Hned v březnu se na našem území objevují první případy nákazy, které vedly až k vyhlášení nouzového stavu, uzavření všech škol i téměř všech obchodů a restaurací. Po pár dnech došlo až k úplnému uzavření několika obcí na Olomoucku. Vláda oznámila povinné nošení roušek (Bohuslavová, 2021). Roušek však bylo nedostatek a Jan Hamáček, tehdejší ministr vnitra za ČSSD, se proto pouští spolu s Jaroslavem Tvrdíkem, prezidentem Smíšené česko-čínské komory, do jednání s Čínou ohledně nákupu ochranných pomůcek (Bartoniček, 2020a).

Ke konci března se počet denně pozitivně testovaných pohyboval kolem 300 (Ministerstvo zdravotnictví ČR [MZČR], 2020). Již vyhlášený nouzový stav se prodloužil o dalších 30 dní. I přes Hamáčkovu vyjednávání s Čínou v Česku stále nebyl dostatek ochranných pomůcek ani pro zdravotnická zařízení, přestože je jejich nošení povinné pro všechny. Lidé si proto doma šili roušky sami (Bohuslavová, 2021).

Po Velikonocích došlo k postupnému rozvolňování. Postupně se otevíraly nejen obchody, ale také divadla, kina či zahrádky restaurací a školy. Koncem května byla už znovu otevřena všechna zařízení. Kromě povinnosti pokrývky úst ve vnitřních prostorech, která zůstala v platnosti až do začátku července, nastal návrat do „normálu“. Léto v ČR tak proběhlo bez větších omezení, a to i v možnostech cestování do zahraničí (Bohuslavová, 2021).

2.1.1 „Epidemie skončí, česko-čínské přátelství přetrvává“³ aneb nákupy zdravotnického materiálu v Číně

Přestože se COVID-19 rozšířil z Číny do zbytku světa, a v jednu chvíli byla nejvíce zasaženou zemí, stala se téměř jedinou zemí, která disponovala možností poskytnout ostatním státům významnější dodávky zdravotnického materiálu. Česko nebylo výjimkou a po zjištění, že je ve skladu Správy státních hmotných rezerv nedostatek ochranných pomůcek, a že domácí firmy na vysokou poptávku ani zdaleka nestačí, ačkoliv si některé stěžovaly, že nebyly ani osloveny, byly naděje přesunuty na dodávky z Číny (Pšenička, 2020a, Valášek, 2020a). Paradoxně je klidně možné, že za zmíněným nedostatkem respirátorů, roušek a dalšího materiálu v ČR může právě Čína. Podle Bezpečnostní a informační agentury začali čínští krajané žijící v Česku hromadně skupovat ochranné pomůcky a následně je posílat na pomoc Číně poté, co Andrej Babiš odmítl materiál odeslat, neboť byl potřeba zde (Valášek, 2020b).

Problém s nedostatkem roušek byl v Česku řešen na dvou frontách. Jednou z nich tvořilo Ministerstvo vnitra v čele s Janem Hamáčkem a druhou Ministerstvo zdravotnictví pod vedením Adama Vojtěcha.

Poté co se v Rotterdamu zpozdila dodávka respirátorů, kterou zařizovalo ministerstvo zdravotnictví, začal Jan Hamáček shánět roušky v Číně (Bartoníček, 2020a). Na shánění zdravotnického materiálu začal spolupracovat s předsedou smíšené česko-čínské komory Jaroslavem Tvrdíkem, který se pokoušel přes čínskou ambasádu v Praze získat kontakty na čínské dodavatele, kteří by byli schopni dodat certifikované roušky, respirátory či další zdravotnický materiál (Koutník, 2020). Dodávky, které se podařilo domluvit, byly dováženy leteckým mostem, který fungoval do 20. března (Bartoníček, 2020b).

Ministerstvo zdravotnictví nenakupovalo na rozdíl od Ministerstva vnitra respirátory přímo od čínských výrobců, ale zprostředkovaně přes české firmy. Ministerstvo zdravotnictví například spolupracovalo s firmou Adler, která přislíbila dodání tehdy nedostatkových FFP3 respirátorů, které byly dle Jana Hamáčka v Číně nedostupné. Tato objednávka byla nakonec změněna na FFP2 respirátory (Pokorná, 2020a). Dalším příkladem je spolupráce s firmou Supervize Hologramy, kdy ministerstvo zaplatilo minimálně 72 milionů za 400 tisíc roušek. Tato částka odpovídá ceně přibližně 150 korun za kus, v momentě, kdy Ministerstvo vnitra platilo za jeden respirátor přibližně 65 korun. Kromě

³ Nápis, který se objevil na krabicích s dodaným zdravotnickým materiálem z Číny (viz https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ruslan-zasoby-cina-zasilka-cesko-cinske-pratelstvi-koronavirus.A200326_101728_domaci_lre)

problému s vysokou cenou nebyl ze strany firmy dodržen čas dodání ani počet dodaných kusů. Objednané zboží bylo dodané v několika etapách, přičemž poslední dodávka se uskutečnila až o čtrnáct dní později, nežli byl domluvený čas. Z fotodokumentace zároveň vyplývá, že firma Supervize Hologramy zaplatila za jeden kus pouze 38 korun (Novák, 2021).

Dohromady se z obou ministerstev vyšplhala suma za roušky a respirátory téměř k deseti miliardám korun (Svoboda & Macháčová, 2020). Přestože v obou případech byly obchody uskutečňovány v druhé polovině března, v obou případech masky přicestovaly do Česka leteckým mostem ze Šanghaje a v obou případech masky byly vyhodnoceny českým Výzkumným ústavem bezpečnosti práce shodně jako FFP2, Ministerstvo zdravotnictví zaplatilo více o desítky milionů korun (Novák & Pokorná, 2020).

Další problém s dodanými rouškami a respirátory se týkal jejich kvality. Evropská komise totiž dočasně zmírnila podmínky pro kvalitu ochranných prostředků nakoupených z třetích zemí, tedy i z Číny. Národní Kontrolní Úřad například zjistil, že zboží, které bylo dovážené v několika etapách, není stejné kvality a neshoduje se s testovaným vzorkem (Břešťan, 2021). Další problém masek z Číny představoval tvar roušek, který byl uzpůsobený na anatomii asijského obličeje. Neseseděly na obličeji Evropanů a kvůli tomu dostatečně netěsnily, což výrazně snižovalo jejich účinnost (Pokorná, 2020b).

Čína nepředstavovala jedinou zemi, odkud byl zdravotnický materiál dovezen. Tchaj-wan daroval Česku desítky tisíc roušek a 25 plicních ventilátorů. Předseda Senátu Miloš Vystrčil se objevil při přebírání tohoto darovaného materiálu, za což sklídl kritiku od čínského velvyslance. Čína kritizovala styky českých vysokých představitelů s těmi tchajwanskými a stejně tak fakt, že se v materiálech ministerstva zdravotnictví mezi zeměmi, ve kterých se vyskytuje koronavirus, objevil i Tchaj-wan. (ČTK, 2020a)

2.2 Druhá vlna a Vystrčilovy linky z Tchaj-wanu

Na začátku podzimu znovu začínají narůstat čísla nakažených, tato čísla silně překonávají čísla z jara. Během září přibývají i jednotky tisíců pozitivně testovaných denně, například 17. 9 přibylo až 3 128 pozitivně testovaných, nejvíce za celý měsíc (MZČR, 2020). Znovu se do veřejných prostorů navrácí roušky a další omezení. I přes zavedená opatření čísla nově nakažených a hospitalizovaných nadále prudce stoupají. Zhoršující se stav padá na hlavu ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha, kterého nahrazuje epidemiolog Roman Prymula. Na konci září je schválen další nouzový stav (Bohuslavová, 2021).

Následovala další zpřísněná opatření. Postupně se omezovaly, a nakonec zavíraly služby, restaurace, dokonce i školy. Nakonec zůstaly v provozu pouze obchody s potravinami či lékárny, lidé měli nařízeno z domova odcházet pouze do práce a zpět. Počet pozitivně testovaných se během října vyšplhal až k 15 tisícům za den, zatímco počty zemřelých denně pomalu začaly atakovat číslo 200 a v listopadu jej dokonce přesahovaly (MZČR, 2020). Jan Hamáček v tento moment varoval před scénářem s mrazáky na mrtvoly v ulicích, pokud nebudou vládní nařízení dodržována. Přestože se Česko nacházelo v tvrdém lockdownu, ministr zdravotnictví Roman Prymula se schází s poslancem Jaroslavem Faltýnkem v restauraci. Tento skandál vedl až k jeho odvolání premiérem a nahrazení Janem Blatným, v pořadí 3. ministrem zdravotnictví za dobu krize (Bohuslavová, 2021).

Ministerstvo zdravotnictví pod novým ministrem zavádí protiepidemický systém PES, podle kterého se řídí opatření. V prosinci začalo pomalé rozvolňování, otevřely se restaurace, obchody i další služby. Přes mírný pokles nakažených na počátku prosince čísla začínala během měsíce znovu narůstat a v polovině prosince se celkový počet mrtvých přehoupl přes deset tisíc. Ihned po Vánocích se tak po krátké úlevě v podobě rozvolnění znovu uzavírají obchody. Před koncem roku startuje první vlna očkování obyvatel. I přes naděje, které byly do vakcinace vkládány, se situace nadále zhoršovala a hned ze začátku roku hrozí kolaps celého zdravotnictví, kvůli přeplněným nemocnicím. Situace došla až do kritického bodu, kdy vláda na tři týdny zakázala pohyb mezi okresy, Ať už byl důvodem zákaz volného pohybu či velký nárůst očkované populace, počet nakažených se následně začínal postupně snižovat (Bohuslavová, 2021).

2.2.1 „Bud’ budeme dodržovat principy, nebo počítat groše“ aneb cesta Miloše Vystrčila na Tchaj-wan a darované linky

Již v první polovině června předseda Senátu Vystrčil oznámil, že 30. srpna zamíří s podnikatelskou delegací na návštěvu Tchaj-wanu, a to i navzdory nedoporučujícím stanoviskům Zemana, Vondráčka, Babiše i Petříčka. Senát Miloše Vystrčila podpořil (Kopecký, 2020a).

Cesta na Tchaj-wan byla spojena s komplikacemi v podobě proticovidových opatření. I přes omezení se Vystrčil setkal se šéfem parlamentu, premiérem i s prezidentkou Tsai Ing-wem. Vzhledem k tomu, že byl Miloš Vystrčil nejvyšším představitelem Západu, který za poslední desítky let navštívil Tchaj-wan, byla jeho návštěva ostře sledována. (Palata, 2020a)

Čína svou nelibost vůči Vystrčilově návštěvě Tchaj-wanu ukazovala například šířením dezinformace, přes švýcarskou organizaci, která je dle expertů napojena na Čínu, že byl Vystrčilovi v tajnosti Tchaj-wanem přislíben peněžitý dar v hodnotě 4 milionů dolarů na jeho budoucí prezidentskou kampaň (Valášek & Truchlá, 2020a).

Z návštěvy vyplynulo pro Českou republiku hned několik možností spolupráce. Taiwan Cooperative Bank projevila zájem o zřízení pobočky v Česku, také se jednalo o zřízení přímé letecké linky mezi Prahou a Tchaj-pej čí o tchajwanských investicích v oblasti výroby elektronických zařízení. Pro vývoj pandemie však byl nejpodstatnější dar pěti linek na výrobu roušek, který se rozhodla Česku věnovat společnost Autoland Technology. (ČTK, 2020b)

V cestě tohoto daru však stála spousta administrativních procedur a státní úředníci si nebyli jisti, jak dar z Tchaj-wanu přijmout a následně redistribuovat bez toho, aby nedošlo k veřejné podpoře nějaké z firem a narušení hospodářské soutěže (Pšenička, 2020b).

Kvůli neschopnosti přijmout tchajwanský dar nedorazily linky ani v prosinci, přestože původní plány mluvily o dodání v říjnu a následném zprovoznění do listopadu. Kvůli těmto komplikacím se rozhodl Autoland Technology věnovat státu pouze jednu z linek a zbylé čtyři darovat tuzemské firmě InoCure se záměrem navázání dlouhodobější spolupráce (Endrštová, 2020). Spojením firmy InoCure s GOOD MASK vzniklo Evropskému centru pro vývoj a výrobu respirátorů (Pšenička, 2020c). 8. 2. 2021 zahájily výrobu (ČTK, 2021a). Zbývající linka, která byla darována státu, byla převedena pod Technický zkušební ústav stavební a zahájila výrobu 19. 2. 2021 pod společností Spur, která se již předtím věnovala výrobě roušek a respirátorů z nanovláken (ČTK, 2021b).

3 Metody výzkumu

Kapitola metodologie zahrnuje popis metody vytváření rozhovorů a popis metody vytváření obsahové analýzy. Obsahová analýza slouží ke zjištění rámců, které se prolínají skrze články a utvářejí tak způsoby, jakými je možné na události nahlížet. Rozhovory tyto rámce rozšiřují o lidský faktor a nastiňují proč se daní novináři věnovali určitým tématům.

Pro nalezení odpovědi na výzkumné otázky: „*Jak byla vnímána čínská a tchajwanská roušková diplomacie v ČR?*“ a „*Proč se lišila úspěšnost těchto rouškových diplomacií?*“, práce využívá kvalitativní metody obsahové analýzy a polostrukturovaných rozhovorů, neboť si klade za cíl, pomocí teorie veřejné diplomacie a soft power, zjistit a pochopit

důvody, kvůli kterým docházelo či nedocházelo k odlišnému vnímání zkoumaných rouškových diplomacií.

3.1 Metodologie rozhovorů

3.1.1 Výběr vzorku

Vzhledem k povaze výzkumného projektu, tedy že vzorek vychází ze zvolené výzkumné otázky a teorií zvolenými k jejímu vyřešení: veřejná diplomacie a mediovaná veřejná diplomacie, jsem pro výběr referentů využila účelový výběr vzorku (Novotná, 2019). Komparace úspěšnosti čínské a tchajwanské rouškové diplomacie v České republice založená na mediované veřejné diplomacii přímo vybízí k výběru vzorku z řad českých novinářů. Přestože se veřejná diplomacie jako taková specializuje primárně na občany, k rozhodnutí sbírání dat ze vzorku novinářů vedl fakt, že novináři a jejich práce přispívá k utváření názorů jejich čtenářů, prostřednictvím předávání určitých specifických informací či zdůrazňováním některých aspektů předkládaných událostí. Novináři jsou součástí veřejné diplomacie, patří do jejího cílového publika a zároveň ji poté dále zpracovávají, interpretují a dále předávají dalším občanům.

Jak už bylo dříve řečeno, veřejná diplomacie míří primárně na občany daného státu, proto by mohl pro sběr dat sloužit i vzorek z občanů ČR. Avšak sběr dat od novinářů z nejčtenějších internetových médií mi pomůže zahrnout vcelku velké spektrum názorů, větší, než pokud by výzkum probíhal na bázi dat, která je pro mě možné získat z dotazníkového šetření veřejného mínění. Dalším důvodem pro výběr novinářů je také poměrně velký rozmach mediované veřejné diplomacie, kdy na šíření veřejné diplomacie mezi občany státu mají média, a tedy i novináři stále větší vliv. (Golan, Manor & Arceneaux, 2019)

Novináři a články pro výzkumný projekt jsem vybírala s užitím webového portálu Newton. Pro vyhledání vhodných článků, na základě kterých byli vybráni novináři, byla použita kombinace klíčových slov: ((Čína OR "Tchaj-wan" OR Taiwan) AND (rouška OR respirátor) AND (ČR OR Česko OR český) AND (dodávky OR dodávat OR prodat OR prodávat OR darovat)) OR ((Čína OR "Tchaj-wan" OR Taiwan) AND ("rouškov* diplomaci*")) a užity byly články od 15. 03. 2020 do 15. 03. 2021. Datum 15. 03. 2020 bylo vybráno jako počáteční, protože v té době docházelo k vyjednávání dodávek roušek mezi tehdejším ministrem vnitra Janem Hamáčkem a Čínou. Z vyfiltrovaných článků jsem vybrala ty, které byly napsány v České republice, které spadají do kategorie

zpravodajství/publicistika a které pocházejí z internetového zdroje.

Zařazeni byli novináři (viz příloha č. 1) z pěti nejčtenějších internetových periodik za rok 2020 (viz tabulka č. 1), kteří se tématu věnovali minimálně v sedmi svých publikacích v již dříve stanoveném termínu. U novinářů, jež napsali minimálně sedm či více relevantních článků je více pravděpodobné, že budou ochotni a schopni reprodukovat vlastní perspektivu na události, které souvisí s rouškovou diplomacií Číny a Tchaj-wanu.

Pořadí	Web	Průměr za rok 2020
1.	Novinky.cz	5 105 419
2.	Seznamzpravy.cz	4 976 824
3.	iDnes.cz/zpravy	3 782 581
4.	Aktuálně.cz/zpravy	3 562 097
5.	Denik.cz/zpravodajství	3 561 680

Tabulka č. 1 (mav, 2021)

3.1.2 Polostrukturovaný rozhovor

Ke sběru dat byl zvolen polostrukturovaný rozhovor, neboť jasně definovaný výzkumný problém již od počátku rozhovorů dovoluje zaměřit se na specifická témata a otázky. Podstatnou výhodou polostrukturovaného rozhovoru je opakující se struktura v jednotlivých rozhovorech, která následně umožní data z rozhovorů komparovat a usnadní jejich následnou analýzu. Zároveň respondentům zůstane velký prostor pro vlastní formulace, což může vést i k otázkám, které jsem původně nepředpokládala, že by z výzkumu mohly vyplynout, ale mohou být pro výzkum přínosné. Další výhodou je menší pravděpodobnost, že by mohlo dojít k nejasnostem ohledně otázek a odpovědí, ke kterým by mohlo dojít například při dotazníkovém šetření či při plně strukturovaném rozhovoru (Zandlová, 2019).

3.1.2.1 Struktura rozhovoru

V první části rozhovoru vyzývám respondenty, aby sdělili, jaké události se jim vybavují ve spojení s dodávkami roušek do ČR. Účelem této „rozpomínací“ části je usnadnit respondentům vstup do tématu. Následně jsou respondenti dotazováni na to, jaký postoj k událostem zaujímal, jak je prožívali a jak tyto události ovlivnily jejich nahlížení Tchaj-wanu a Číny. Během rozhovorů bude na všechny novináře nahlíženo jako na primární zdroj informací, nikoliv jako na experty ve zkoumaném tématu. Hlavním zaměřením rozhovorů bude získat jejich osobní pohled na události ohledně čínských a tchajwanských

dodávek, nikoliv odbornou interpretaci těchto událostí a vyvození jejich důsledků.

3.1.2.2 Osnova otázek

Samotné otázky, které se vztahují k jednotlivým okruhům definovaným dříve a které budou kopírovat strukturu rozhovoru, znějí takto:

1. Jaké události spojené s dodávkami zdravotnického materiálu z Číny a Tchaj-wanu se vám vybavují?
2. Co se týče Číny, jaké pocity ve vás jejich dodávky vyvolávaly, jak jste je vnímal/a?
3. Jak jste vnímal/a Čínu před pandemií? Jak ji vnímáte teď? Změnily dodávky zdravotnického materiálu či události s nimi spojené jakýmkoliv způsobem váš pohled na ni?
4. Co se týče Tchaj-wanu, jaké pocity ve vás jejich dodávky vyvolávaly?
5. Jak jste vnímal/a Tchaj-wan před pandemií? Jak ji vnímáte teď? Změnily dodávky zdravotnického materiálu či události s nimi spojené jakýmkoliv způsobem váš pohled na ni?

3.1.3 Oslovení novinářů a souhlas s rozhovorem

Na základě metodologie bylo vybráno a osloveno celkem 18 novinářů. Z těchto oslovených novinářů jich i přes opakované zasílání dotazu odpovědělo pouze 6 a pouze dva z těchto novinářů s rozhovorem souhlasili.

S jedním z těchto novinářů rozhovor proběhl a je propojen s výzkumem v obsahové analýze. Druhý novinář, který odpověděl kladně požádal, zda by se nedalo na otázky rozhovoru odpovědět písemně a po odsouhlasení této možnosti a zaslání otázek do doby dokončení této práce nepřišly vyplněné odpovědi.

Hlavní důvod, který novináři s nesouhlasným stanoviskem uváděli, byl, že se tématu nevěnovali více, než nad rámec své obvyklé zpravodajské činnosti, a proto nechtěli dané téma rozebírat v rozhovoru.

3.2 Metodologie obsahové analýzy

V obsahové analýze sleduji, jak byla vnímaná čínská a tchajwanská roušková diplomacie v ČR a jak byly události s ní spojené rámcovány a dávány do vzájemných kontextů v nejčtenějších médiích.

3.2.1 Vymezení datového souboru

Prvním krokem obsahové analýzy je vymezení souboru dat, které budu analyzovat (Specht, 2019). Soubor dat zahrnuje obsahy novinových článků nalezených pomocí daných klíčových slov z pěti nejčtenějších internetových serverů od 15. 3. 2020 do 15. 3. 2021.⁴ Celkový počet těchto článků byl 665. Pro možnost vytvoření kvalitativní obsahové analýzy bylo několik článků vyřazeno dle následujících kritérií:

1. Článek je rozhovorem.
2. V článku nejsou obsažena všechna klíčová slova. Některá slova byla pouze součástí odkazů na jiné články, které Newton považoval za součást textu.
3. V článku byla obsažena všechna klíčová slova, ale v jiném kontextu. Kontext vyhledávaných slov nemínil Čínu a Tchaj-wan jako země, ze kterých proudil zdravotnický materiál do ČR, ČR jako příjemce dodávek, roušku a respirátor, jako dováženou komoditu a dodávat, jako akt dovozu zboží nikoli akt řečový.
4. Články, které jsou shrnujícím přehledem dne či roku.
5. Články, které se o dodávkách pouze zmiňují.
6. Články, ve kterých jsou dodávky či události s nimi spojené zmíněny pouze okrajově (například pouze v jednom odstavci).

Po vyfiltrování daných článků zbylo k vytvoření obsahové analýzy celkem 127 článků (viz příloha č. 2).

3.2.2 Určení hledaných pojmů k analýze a kódovací kniha

Druhým krokem obsahové analýzy je určit pojmy, které budou v člancích analyzovány a okódovány (Specht, 2019). Pro práci bude využito induktivní kódování, kódy tedy budou vytvářeny postupně na základě obsahů článků (Heřmanský, 2019). Kódy a kategorie těchto kódu, které budou pro práci využity, jsou uvedeny v kódovací knize (viz příloha č. 3).

Po přiřazení kódů k částem textu ze zkoumaného souboru dat bude následovat rozbor nalezených jevů, hledání jejich společných znaků či rozdílů a vztahů, které mezi nimi existují a na nichž bude následně založena interpretace získaných dat. Kategorie kódu budou napomáhat k rozdělení následného textu do kapitol a určovat jejich obsah. Samotné kódy budou utvářet strukturu daných kapitol i obsah, který vznikne jejich propojováním a následnou interpretací (Heřmanský, 2019).

⁴ viz kapitola metodologie, str. 16

4 Obsahová analýza a rozhovory

V této kapitole prezentuji výsledky obsahové analýzy článků a uskutečněného rozhovoru. Kapitola je rozdělena na čtyři části. První podkapitola se věnuje dodávkám čínského materiálu, problému čínské propagandy a české závislosti. Druhá podkapitola tematizuje Vystrčilovu cestu na Tchaj-wan, která vytvořila částečnou alternativu k česko-čínským vztahům. Třetí kapitola srovnává tchajwanské dary, které Česko získalo jako důsledek cesty Miloše Vystrčila, s čínskými dodávkami. Poslední kapitola shrnuje hlavní problémy čínských a tchajwanských dodávek, s odhlédnutím od čínské propagandy a české závislosti.

4.1 Čínské dodávky zdravotnického materiálu

Dar či nákup? Probírání této otázky proběhlo médií v době největšího importu čínských dodávek zdravotnického materiálu do ČR. Přestože dnes máme na tuto otázku jednoznačnou odpověď, Čína se tehdy pokoušela vydávat prodané roušky za dar, což nezůstalo médií nepovšimnuto.

Podle analýzy se Čína navíc snažila v případě dodávek do Evropy zamlžit skrz své komunikační kanály rozdíl mezi dary a zaplacenými zásilkami. To se podle analýzy propsalo i do evropských médií, která informovala o doručení čínských zásilek, ale nezjistila více informací k faktu, že šlo v mnoha případech o velké nákupy. Dokument specificky zmiňuje Českou republiku jako jednu z těchto zemí, kde bylo obtížné zjistit, zda zásilka z 20. března byla nákup nebo dar. (Burýšek & Juna, 2020)

"Není důvod zapírat pozitivní aspekty, nicméně nesmí být potlačována fakta, tedy například že Čína na počátku zapírala existenci epidemie a perzekvovala whistleblowery, ochranné pomůcky do zahraničí nedaruje, nýbrž prodává, kvalita je často pochybná, propagandistické úsilí je doložitelnou realitou," píše se v analýze. (Valášek & Truchlá, 2020b)

Za nejviditelnější pokus bychom mohli považovat nápisy o česko-čínském přátelství, které se objevily na krabicích s dovezeným materiálem, za který Česká republika zaplatila vysoké sumy.

„Každá epidemie jednou skončí, ale česko-čínské přátelství přetrvá.“ Takový vzkaz

nechala Čínská lidová republika pro Česko na části balíků se zdravotnickým materiálem, který do republiky dorazil v úterý po půlnoci. (Zajac, 2020)

Tuto rouškovou diplomacii vnímá Lukáš Valášek (novinář, který se dlouhodobě věnuje odkrývání čínského vlivu v Česku, 2023) jako: „...poslední předsmrtný zachvěv snah vykreslit Čínu jako našeho skvělého partnera, který nám pomůže ekonomicky i jinak...“

Čína se pomocí tohoto schovávání nákupů za dary pokoušela vykreslit sebe sama jako zachránce a přítele, který nám pomohl z největší nouze. Tato snaha o změnu celkového narativu, který viděl Čínu jako původce pandemie, měla několik problémů a byla novináři dlouhodobě narušována.

Prvním problémem byla vysoká cena, kterou Česko za dodaný materiál v Číně zaplatilo. V článcích byla tato vysoká cena připomínána v souvislosti s problémy, které s rouškami vznikaly. Novináři tak poukazovaly na cenu například v článcích, které se věnovali problémům s jejich kvalitou.

Respirátory dovezené z Číny tak podle těchto zjištění mohly projít českou kontrolou pouze poté, co byly přilepeny na testovací figuríny lepidlem či páskou. Evropská norma ČSN 149+A1 podle serveru tento způsob testování umožňuje, ale uživatel respirátoru by měl o tomto testování vědět. ... Dodávky respirátorů z Číny míří do České republiky od poloviny března, stát nakoupil stovky milionů ochranných pomůcek za několik miliard korun. (ČTK, 2020c)

„Je to velký objem peněz utracený poměrně bez zvýšené kontroly. Druhá věc jsou velmi výrazné rozdíly v cenách a pravděpodobně jsou i problémy v oblasti certifikátů a vůbec všech dokladů, které musí být předloženy,“ řekl již v neděli v České televizi prezident NKÚ Miroslav Kala s tím, že prověření nákupu navrhne (ČTK, 2020d)

Problém s vysokou cenou se tak stával reálnějším s tím, jak se objevovaly další problémy ohledně kvality či například certifikace dodaného materiálu.

Narativ Číny, ve kterém se staví do pozice zachránce, zkomplikovaly také zveřejněné informace o událostech, které probíhaly po vypuknutí koronavirové pandemie v Evropě, kdy docházelo ve velkém množství ke skupování zdravotnického materiálu čínskými krajany i v ČR a jeho následném zasílání do Číny. Takto skupovaný materiál byl následně dle některých

zdrojů opět přeprodáván zpět do Evropy. Dokonce byl akt čínského skupování zdravotnického materiálu často rámcován jako faktor, který ve velkém způsobil českou závislost na čínských dodávkách.

Před operacemi, na nichž se v Česku čínské krajanské organizace podílejí, varovala kontrarozvědka BIS. Ta vládu na jaře upozornila, že čínská ambasáda v Praze právě za pomoci krajanů ještě před vypuknutím pandemie v Česku skupovala roušky a posílala je do Číny. Česko pak nedostatkové ochranné vybavení muselo za miliardy od Číny kupovat. (Valášek & Truchlá, 2020a)

Narativ Číny, ve kterém se snažila vykreslit sama sebe jako dobrého přítele, podpořili čeští vládní a parlamentní představitelé, když vítali Čínou dodaný materiál na letištích již při jeho příletu a děkovali za její pomoc během největší krize.

S miliony roušek a respirátorů, půjčkami s nízkými úroky a s týmy vědců a lékařů se Čína snaží vykreslit sama sebe jako dobrého samaritána, zatímco odmítá jakoukoli vinu a chyby při řešení krize,“ uvádí agentura AFP. V Česku měla čínská propaganda situaci o to snadnější, že první dodávky roušek a respirátorů přišla na letiště Václava Havla přivítat demonstrativně česká vláda v čele s premiérem Andrejem Babišem. I když šlo o komerční dodávku, za niž se utratily miliardy korun, podle průzkumu agentury STEM pro Deník to Češi vnímali jako čínskou pomoc. Více než miliardy, které vedle jiné skutečné pomoci poskytla Česku Unie. Při rozhodování, kdo Česku pomohl, vítězí Čína v poměru 45 % dotázaných ku 32 %, Čechů, kteří ocenili roli EU. (Palata, 2020b)

Prezident Miloš Zeman, premiér Andrej Babiš (ANO) či ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD) opakovaně děkovali Číně za to, že Česku v koronavirové krizi pomohla, když tamní firmy státu prodaly roušky, respirátory či rychlotesty za miliardy. Experti ministerstva zahraničí ovšem vypracovali analýzu, která před snahami největšího komunistického státu světa důrazně varuje. (Valášek & Truchlá, 2020b)

Vítání zdravotnického materiálu bylo v člancích spojováno se závislostí na čínských dodávkách, a se strachem, že pokud se nebudeme chovat podle čínských pravidel a

očekávání, možnost těchto nákupů bude omezena či ukončena.

Prudký obrat dovršil premiér Babiš, který pokáral Senát za narušení vztahů s Čínou, kvůli němuž by nám Peking málem nic neprodal, kdyby nezasáhl Zeman se svými kontakty. Je vidět, že vidina roušek, jež se staly symbolem neschopnosti české vlády řešit krizovou situaci, dokáže rozhýbat zdejší politickou scénu podobně jako kdysi přísliby miliardových investic. (Hála, 2020)

"To, jak premiér Andrej Babiš chválí Čínu, asi není úplně dáno jeho přesvědčením, že by to Čína skvěle zvládala. Povolení k odvezení takového množství materiálu samozřejmě leží na čínské vládě. A to znamená, že vystupovat nyní proti čínskému velvyslanci v Praze není nejlepší nápad," upozorňuje expertka na nedávnou kauzu, kdy chtěl český Senát s podporou premiéra vyměnit čínského velvyslance v Praze. (Fendrychová, 2020)

Čína měla velká očekávání ohledně ovlivnění české zahraniční politiky směrem od Tchaj-wanu. Lukáš Valášek (2023) se v rozhovoru o čínském vlivu ve spojení se vztahy k Tchaj-wanu vyjadřuje takto: „...Obecně, to uplatňování čínského vlivu v Česku dlouhodobě je zaměřeno mimo jiné na to, aby se nějakým způsobem ohnulo svobodné uplatňování zahraniční politiky vůči Tchaj-wanu...“.

I přes tento vliv v Česku podle Lukáše Valáška existuje skupina politiků, kteří se snaží k Tchaj-wanu více přiblížit a více česko-tchajwanské vztahy rozšířit.

„...Jsou tady zase nějaké tendence demokratičtější orientovaných politiků ... pomoc tomu Tchaj-wanu nějakým způsobem ho podpořit v tom zápolení s tou Čínou o svou vlastní existenci ... protože to zase chápou v tom kontextu česko-tchajwanské spolupráce toho, že ten Tchaj-wan vlastně potřebuje nějaké západní spojence, aby nezankl při nějaké invazi...“ (Valášek. 2023)

Tato možnost rozšíření česko-tchajwanských vztahů byla Čínou vnímána jako velké riziko. Čína je v České republice chápána jako nedemokratický režim oproti Tchaj-wanu, který je vnímán jako liberálně-demokratický, tudíž je západním zemím sympatičtější. Toto vnímání může být důvodem čínského nátlaku na zahraniční politiku, neboť jakékoliv

sblížení, kterého Tchaj-wan dosáhne se západním státem je pro čínskou státní integritu ohrožující. Proto byla kritika závislosti na Číně často spojována s cestou Miloše Vystrčila na Tchaj-wan a tato cesta byla rámcována jako akt, který narušuje česko-čínskou dynamiku vztahů, kdy v Česku panuje strach z reakce Číny na nesplnění její představy o českých vztazích s jinými zeměmi, v tomto případě s Tchaj-wanem.

Během koronavirové krize podle Vystrčila vládní činitelé ukázali, že není ochota vyvázat se z čínského vlivu. Při březnové schůzce nejvyšších ústavních činitelů cítil obavu premiéra Andreje Babiše a ministra vnitra Jana Hamáčka, že Čína nedodá ČR ochranné pomůcky, pokud Vystrčil nebude potichu. Vystrčil to v duchu slov exprezidenta Václava Havla nazval bezmocí mocných. Navázání na havlovskou zahraniční politiku i podtrhl i citát Havla, že „svoboda má takovou cenu, jakou máme my sami“, kterým byl ozdoben připravený dort ve tvaru tchajwanské vlajky. (Kopecký, 2020a)

Dodávky čínského zboží byly rámcovány jako snaha Číny o změnu narativu, pomocí vydávání obchodu za dar a pomoc. Tento narativ se pokoušeli podpořit i někteří čeští veřejní činitelé, když Číně za dodaný materiál děkovali a vítali jej na letišti. Toto vítání však bylo médií rámcováno jako závislost na Číně a strach z jejích možných akcí. Proti narativu pomoci se staví vysoké ceny vyplacené za zdravotnický materiál a skupování materiálů čínskými krajany. Největším narušitelem obrazu Číny se však stal, i přes čínské snahy, Tchaj-wan a možnost rozšíření česko-tchajwanských vztahů.

4.2 Česká cesta na Tchaj-wan

Než se vydal Miloš Vystrčil spolu s českou delegací na tchajwanskou cestu, strhla se proti němu vlna kritiky, nikoliv však ze strany médií, ale ze strany vysokých vládních představitelů a ze strany Číny. Kritika vládních představitelů byla v člancích spojována právě s Čínou a se strachem z narušení česko-čínských vztahů.

Proti cestě se znovu postavil prezident Miloš Zeman. „Prezident republiky Miloš Zeman konstatuje, že cesta předsedy Senátu na Tchaj-wan nebyla doporučena prezidentem republiky, předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, předsedou vlády ani ministrem zahraničních věcí,“ uvedl prezidentův mluvčí. (Kopecký, 2020a)

Předseda Senátu Miloš Vystrčil se v srpnu vydá na Tchaj-wan. K cestě ho kromě hospodářské spolupráce přiměl hlavně nátlak čínské ambasády, která si cestu nepřála. Definitivně se prý rozhodl poté, co se žádný z českých vrcholných představitelů proti krokům Číny neohradil. "Neviděl jsem jinou možnost, jak uchovat suverenitu a čest Česka, než tak, že tam pojedu," řekl Vystrčil v Rozstřelu. (Vachtl, 2020)

Čínská kritika Vystrčilovy tchajwanské cesty byla v publikovaných člancích spojována s čínsko-tchajwanskými vztahy.

Ostře se proti ní ohradila Čína, která Tchaj-wan považuje za svou vzbouřenou provincii. (ČTK, 2020e)

Čína odmítá jakékoli náznaky uznání Tchaj-wanu, který vnímá jako svou provincii a trvá na politice jedné Číny. (Kopecký, 2020a)

Čínské akce v tomto kontextu směřují k udržení uznávání politiky „jedné Číny“ v Česku. Snahy o udržení tohoto kontextu nezačínají u Miloše Vystrčila, ale sahají až do doby, kdy cestu na Tchaj-wan plánoval dnes již zesnulý předseda Senátu Jaroslav Kubera.

Proti Kuberově cestě na Tchaj-wan, kterou plánoval, se postavili další čeští vrcholní ústavní činitelé, protože česká vláda respektuje politiky jednotné Číny. A stejně tak se 11. března na Hradě postavili proti případné cestě Vystrčila na Tchaj-wan. (Kopecký, 2020b)

Čínský odpor vůči legitimitě Tchaj-wanu a neudržení politiky jedné Číny dává do souvislosti s čínským nátlakem i Lukáš Valášek (2023): „...Popisoval jsem pokusy Číny vyhrožovat předsedům Senátu, aby nejeli na návštěvu Tchaj-wanu, a vlastně aby z pohledu Číny ten Tchaj-wan nějak nelegitimizovali...“

Navzdory nátlaku Číny, nebo jak v médiích prohlašoval samotný Vystrčil, právě kvůli němu, se česká delegace vydala na Tchaj-wan.

Šéf Senátu se k návštěvě Tchaj-wanu definitivně rozhodl kvůli nátlakovému chování čínského velvyslance v Česku. „Snažil jsem se vytvořit maximální prostor pro to, aby Čína nebo pan prezident, premiér či předseda Sněmovny nějak zareagovali na ty ústrky a nevhodné chování čínského velvyslance,“ vysvětloval. (Vachtl, 2020)

Uskutečněnou cestou čínský nátlak neskončil a projevoval se snahou o diskreditaci dané cesty a snížení její legitimacy. Dle serveru Aktuálně.cz se Čína pokusila Vystrčilovu cestu zdiskreditovat dezinformacemi ohledně daru čtyř milionů dolarů na jeho budoucí prezidentskou kampaň.

Winkler doplnil odkaz na francouzský zpravodajský web. Ten lživě tvrdí, že český předseda Senátu Miloš Vystrčil v srpnu navštívil Tchaj-wan kvůli tomu, že mu demokratický stát tajně slíbil přispět 4 miliony dolarů (tedy téměř 90 miliony korun) na prezidentskou kampaň. Text se přitom odkazuje na velmi pochybné zdroje – nyní už smazané příspěvky na sociálních sítích Reddit a Twitter. A oproti žurnalistickým zásadám chybí vyjádření samotného Vystrčila či tchajwanské vlády. (Valášek & Truchlá, 2020a)

Tyto čínské snahy Vystrčilovu cestu delegitimizovat jen přispívají k narativu Číny, která se bojí o svojí státní integritu a o podporu Tchaj-wanu dalšími státy, která by mohla jeho zlepšením vztahů se západními zeměmi stoupat.

Tchajwanská návštěva měla své výsledky. Nejvíce médií publikovaným výsledkem byl dar pěti výrobních linek, na kterých by Česká republika byla schopna vyrábět vlastní roušky.

O daru výrobních linek informovala tchajwanská média během návštěvy předsedy Senátu Miloše Vystrčila z ODS na Tchaj-wanu na začátku září. Každá linka vyrobí 30 zdravotnických roušek a respirátorů za minutu, což znamená, že by jich mohly být k dispozici statisíce týdně. (ČTK, 2020e)

Právě dary automatických linek poukazují na důležitý rozdíl mezi nákupy z Číny a

darem z Tchaj-wanu. Kromě toho, že za čínské zboží jsme platili a tchajwanské přišlo darem, nám Tchaj-wan dal možnost zvýšení naší soběstačnosti ve výrobě roušek a respirátorů a zároveň se s námi pokusil navázat rovnocennou spoluprací. Oproti tomu čínské dodávky jen dál prohlubovaly českou závislost.

Návštěva Miloše Vystrčila tak byla v člancích nahlížena pozitivně či neutrálně. Byla v člancích rámcována jako akt částečného narušení čínské dominance v česko-čínských vztazích a vedla ke zlepšení vztahů s Tchaj-wanem jak v obchodní, tak politické rovině.

Miloši Vystrčilovi budiž připsáno ke cti, že se velkými dějinami, kterých se stal neplánovaně součástí, nenechal na Tchaj-wanu unést. Nepřekročil meze parlamentní diplomacie, nesliboval Tchajwancům nic, co nemohl ani on, ani Česká republika, ctící politiku „jedné Číny“, splnit. Pouze hledal a nacházel možnosti, jak Tchajwance podpořit v jejich oddanosti demokracii, svobodě a hodnotám, které zastáváme i my. Nebo bychom zastávat měli. Jako bonus pak otevřel na technologicky velmi vyspělém Tchaj-wanu dveře příležitostem pro české firmy i pro tchajwanské investory v Česku. Opět ve šťastný okamžik, kdy Tchajwanci naléhavě řeší přesměrování svých obrovských investic z pevninské Číny jinam. (Palata, 2020c)

Jak můžeme pozorovat v médiích, bylo rozhodnutí vydat se na cestu rámcované jako ochota postavit se čínskému vlivu v ČR. Obrazu prezidenta i premiéra ubližovalo jejich spojení se snahou o udržení narativu „jedné Číny“ a nedostatečná snaha vymanit se z čínského útlaku. Čína se pokoušela o diskreditaci této cesty, neboť by její pomocí mohlo dojít ke zlepšení vztahů Tchaj-wanu se západními zeměmi, což by mělo negativní vliv na čínskou státní integritu.

4.3 Tchajwanské dary vs čínské nákupy

Čínské dodávky i tchajwanské dary vyvolávaly v českém politickém i mediálním prostoru rozdílné reakce. Tchajwanské dary a jejich přijetí se dočkaly kromě reakce z Česka i reakce ze strany Číny. Na druhou stranu Tchaj-wan se k čínskému materiálu dováženému do ČR nijak nevyjadřoval.

Na počátku krize nedostatku zdravotnického materiálu v Česku i v Evropě některé asijské země, jako Tchaj-wan či Vietnam, vyjádřily solidaritu zasláním darů zdravotnického

materiálu. Účast v této vlně pomoci se nedá odepřít ani Číně, přestože byla zakryta jejími dalšími akcemi, poslaly některé čínské provincie a firmy do Česka darem zdravotnický materiál.

Vzhledem k čínsko-tchajwanskému vztahu se přijímání darů z Tchaj-wanu stalo terčem čínské kritiky. Tato kritika však nebyla nijak nečekaná vzhledem k tomu, že tchajwanské dodávky jsou skutečnými dary a jsou jako dary i vnímány, na rozdíl od Číny, která své dodávky za dary ne příliš úspěšně vydává.

Tchaj-wan Česku daroval desítky tisíc roušek či 25 plicních ventilátorů. Od Číny vláda nakoupila několik milionů roušek i dalšího zdravotnického materiálu, další ochranné prostředky dostala darem od čínských firem, měst nebo provincií. (ČTK, 2020a)

Čínské kritice nahrávala i neochota bývalé vládní koalice poděkovat za dary Tchaj-wanu oficiálně, a tak spojení s Tchaj-wanem skončilo u opozice a Senátu. I v této neochotě můžeme spatřovat strach z narušení česko-čínských vztahů.

Návrh ODS poděkovat Tchaj-wanu ve čtvrtek podpořilo 46 poslanců ODS, KDU-ČSL, Pirátů, TOP 09 a STAN, k nimž se připojil jediný koaliční Adam Kalous z ANO. Ke schválení bylo třeba 62 hlasů. (ada & nig, 2020)

Jak už bylo řešeno v předchozí podkapitole reakce vládní koalice na dodávky materiálu z Číny byly poněkud vřelejší.

Jeden z hlavních faktorů odlišného vnímání rozdílu mezi čínskými a tchajwanskými dodávkami také nastínil v rozhovoru Lukáš Valášek u otázky, jak vnímal tchajwanské dodávky:

... Tchaj-wan je demokratická země. Je to země, která samozřejmě nějakým způsobem praktikuje svou diplomatickou politiku a má velký zájem vybudovat dobré vztahy se Západem, což je pud takřka sebezáchovný... co se týče Tchaj-wanu a těch nabídek, tak jsem to nechápal jako bezpečnostní riziko, což v případě Číny je to

samozřejmě... (Valášek, 2023)

Čína se také snaží, aby její dodávky byly vnímány pozitivně, ale její autokratický režim takovému vnímání překáží a přidává spíše narativu, že jsou čínské dodávky bezpečnostními hrozbami, neboť je jejich nejistota viditelnou snahou čínské vlády ovlivnit směřování české politiky.

Právě kontrast mezi dary z Tchaj-wanu, ať už se jednalo o linky či jiný materiál, a nákupy učiněnými v Číně, které se Čína pokoušela prezentovat jako dary a rozdíly mezi jejich vnímáním jsou hlavními rámci určujícími vnímání čínské a tchajwanské rouškové diplomacie.

4.4 Problémy s dodávkami a darem

Nakoupený či darovaný materiál ze strany Číny a Tchaj-wanu se neobešel bez vzniku určitých problémů, které byly v člancích řešeny. U daru z Tchaj-wanu došlo ke zdlouhavému problému s předáváním daru, který nakonec skončil předáním linek místo státu soukromému subjektu. Problém s čínskými dodávkami byl, pokud pro chvíli odhlédneme od čínské propagandy a české závislosti, v kvalitě dodávaného zboží a jeho nedostatečné certifikaci.

Přestože kolem tchajwanských linek vznikl problém, neublížil tolik v médiích obrazu Tchaj-wanu jako spíše obrazu kompetentnosti české vlády.

Vláda Andreje Babiše promrhává šanci, jak už brzy lépe ochránit zdravotnický personál v nemocnicích. Na linkách, které byly Česku darovány na Tchaj-wanu, by bylo možné vyrábět miliony nanoroušek. Ty by výrazně lépe ochránily sestry a doktory před covidem-19. Jenže česká vláda není už šest týdnů schopna dar ani přijmout. (Palata, 2020d)

Je to podle něj [senátor Kantor] „bezprecedentní záležitost“, což situaci brzdí. Stát totiž neví, jak s takovým darem patřičně naložit. „Je tedy potřeba postupovat opatrně, abychom neudělali ostudu. Potřebujeme to zadministrvat jako státní dar státu a potřebujeme to udělat tak, abychom následně nikoho neznevýhodnili, nebo naopak nezvýhodnili,“ vysvětlil senátor. (Menšík, 2020)

Neschopnost dar převzít vedla k tomu, že čtyři z pěti linek, které měla původně

tchajwanská firma Autoland Technology darovat státu, putovaly k firmám InoCure a GOOD MASK s existující šancí, že tato firma získá nakonec i pátou z darovaných linek.

Příjemcem prvních čtyř linek, které do ČR daroval tchajwanský výrobce Autoland, je Evropské centrum pro vývoj a výrobu respirátorů (ECVVR), které kvůli tomu založily české firmy InoCure a GOOD MASK. První dvě darované linky zahájily v pražských Kunraticích zkušební provoz minulý týden. Další dvě by měly do Česka dorazit po 20. únoru. (ČTK, 2021b)

Převzetí linek nakonec mělo pro stát vcelku šťastný konec. Čtyři linky skočily v Evropském centru pro výrobu respirátorů a jednu přece jenom převzal státní Technický a zkušební úřad v Praze, který linku pronajmul firmě Spur, která se již dříve zabývala výrobou respirátorů. Kvůli zdržení, které způsobila několikaměsíční neschopnost státu darované linky převzít, k jejich spuštění došlo později, než bylo očekáváno a trh byl v tu dobu již saturován a poptávka po rouškách zdaleka nedosahovala takových výšin.

„Jde o to, že trh je dnes už z větší části saturován. Výrobních kapacit je spíše nadbytek. Není tu už zdaleka takový hlad po rouškách a respirátorech, jaký byl v jarních měsících,“ upozorňuje Jiří Kůs, spoluzakladatel domažlické výrobní firmy nanoSPACE a také předseda Asociace nanotechnologického průmyslu ČR. (Pšenička, 2020c)

Za výhodu tchajwanského daru můžeme považovat například to, že nám dodal možnost, jak vyrábět vlastní roušky či respirátory, na rozdíl od Číny, která dodávala již hotové výrobky. Kromě rostoucí závislosti na jejích dodávkách jeden z hlavních problémů s čínskými rouškami a respirátory totiž vznikl tím, že byly vyrobeny v Číně, a tudíž byly přizpůsobeny asijskému obličejí. Stavba asijského obličejí se od evropského liší a tím dochází k tomu, že dodané roušky a respirátory nebyly dostatečně těsné. Zpravodajský portál Seznam zprávy nechal roušky otestovat u Ústavu chemických procesů Akademie věd. Výsledkem testu bylo, že účinnost ochrany, kterou poskytují může být až o polovinu menší, než tvrdí Výzkumný ústav bezpečnosti práce, který má na starost kontroly dodávaného zboží.

„Všechny testované typy přiměřeně vyhověly požadavkům, ale pouze v případě, když jsme respirátory přilepili na hlavu testovací figuríny,“ řekl k závěrům testů Vladimír Ždímal, vedoucí Oddělení chemie a fyziky aerosolů v Ústavu chemických procesů Akademie věd ČR. „Když jsme je k testovací figuríně nepřilepili, klesla filtrační účinnost z původních asi 94 procent ke 40 procentům, a to jsme se opravdu snažili respirátor maximálně utěsnit,“ dodal Ždímal. (Pokorná, 2020b)

Špatná těsnost materiálu nebyl jediný problém spojený s čínskými respirátory. Problém byl u některých dodávek v celkové kvalitě dodaného zboží, kdy kvalitativně připomínaly spíše látkové roušky.

Reakce lékařů přitom byla poměrně pochopitelná, čínské respirátory totiž na první pohled skutečně nepůsobí, jako kdyby měly zastavit jednu z nejrychleji se šířících nemocí v historii. Pozornost vzbudila zejména skutečnost, že nejsou o mnoho širší než běžné látkové roušky, a na první pohled se proto nezdá, že by poskytovaly vyšší ochranu. Nejlépe je to vidět na srovnání s jinými respirátory, které někteří lékaři mají. (Dragoun, Heller & Hronová, 2020)

Problém s kvalitou se netýkal pouze roušek či respirátorů, ale také rychlostestů na koronavirus, které byly účinné asi jako hod mincí, kdy nám jedna strana značí pravděpodobnou pozitivitu a strana druhá vlastně vůbec nic, neboť hrozí možnost falešné negativy, kdy vlastně člověk nakažen je, ale mince to nezjistí.

Pokud podle Vojtěcha rychlostest ukáže pozitivní výsledek, s velkou pravděpodobností je verdikt správný. Pokud ale nákazu neodhalí, je dle něj možnost takzvané falešné negativy, tedy že pacient koronavirem nakažen ve skutečnosti je. K takovým pacientům se bude přistupovat individuálně podle jejich příznaků, řekl. (ČTK, 2020f)

Kvalita, kterou bylo možnost otestovat, nebyla jediným v médiích probíraným tématem. Dalším problémem, který u čínských dodávek vznikl, je nedostatečná, neexistující či padělaná certifikace kvality, která umožňuje beztestně prodávat zboží na trh Evropské unie, tudíž by se dané respirátory neměly v ČR vůbec prodávat či používat.

„V České republice je obrovský podíl výrobků, které nemají papíry v pořádku, a narazili jsme i na evidentní padělky certifikátů a dokumentů,“ říká tento odborník, jenž viděl desítky rádooby certifikátů, které podnikatelé předkládali po vypuknutí pandemie státním úřadům. (Novák & Pokorná, 2020)

Z pozorovaných článků vyplývá rozdíl v rámcování vzniklých problémů, kdy problém s tchajwanskými darovanými linkami byl komentován primárně s poukazováním na neschopnosti české vlády dané linky přijmout, kdežto na problémy s čínským zbožím bylo nahlíženo jako na problémy vznikající hlavně na straně Číny, přestože by se například dalo argumentovat, že tvar roušek není problémem, který by čínská strana mohla nějakým způsobem řešit.

Závěr

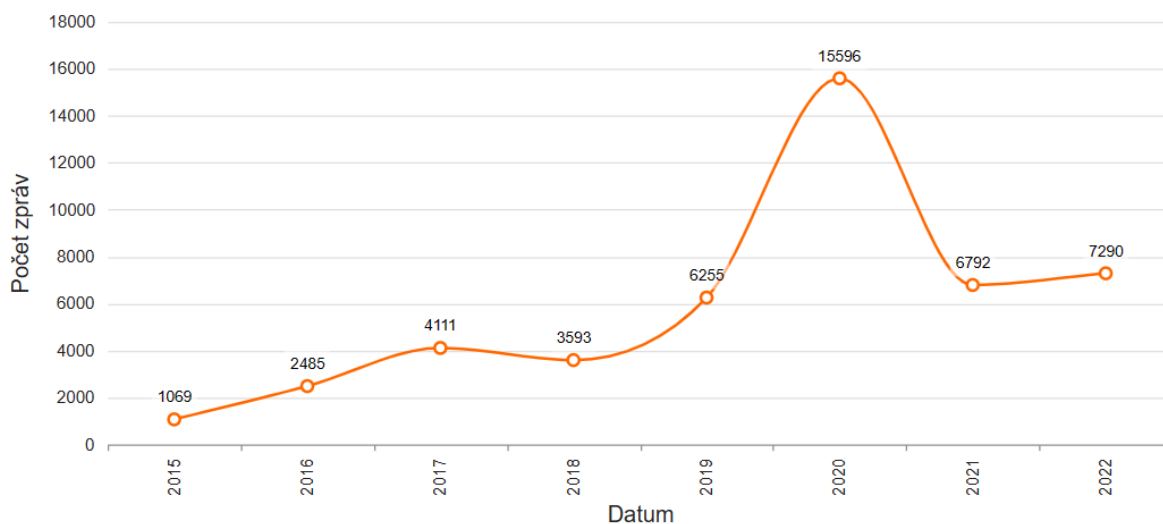
V této práci jsem se pokusila najít odpověď na otázku, jak byla v ČR vnímána čínská a tchajwanská roušková diplomacie a proč se jejich vnímání lišilo. Pro nalezení této odpovědi jsem využívala koncepty veřejné diplomacie a rámcování. Pomocí obsahové analýzy jsem nacházela a interpretovala rámce, které se prolínaly referováním o čínské a tchajwanské rouškové diplomacii. V závěru shrnuji jak rouškové diplomacie daných států v ČR působily a vysvětluji rozdíly v jejich vnímání na základě teorie veřejné diplomacie. Také zde diskutuji limitace konceptu veřejné diplomacie v aplikaci na čínskou diplomatickou politiku. A nakonec předkládám možnosti pro další výzkum.

Mezi důvody, proč rouškové diplomacie Číny a Tchaj-wanu byly v ČR vnímány rozdílně, patří primárně odlišný politický režim, který panuje v jednotlivých státech. Čína je v ČR považována za autoritativní režim, kdežto Tchaj-wan je vnímán jako liberální demokracie. Od tohoto se odvíjel pohled, ve kterém byly dodávky z Číny vnímány jako hrozba či jako snaha o ovlivnění politické situace v ČR. Dodávky z Tchaj-wanu tak kvůli jeho režimu, kterým má blíže k západním zemím, nebyly za hrozbu považovány a byly brány jako pomoc. Dalším důvodem je odlišná úspěšnost prezentace dodávek zdravotnického materiálu jakožto nezištného daru. U tchajwanských dodávek nevyvstaly pochybnosti ohledně toho, zda se jednalo o dar, oproti tomu čínské dodávky, které se Čína snažila za dar vydávat, byly vnímány jako nákup.

Čínská roušková diplomacie neboli čínské dodávky zdravotnického materiálu, nedosáhla svých cílů, neboť se jí nepodařilo změnit narativ o Číně jako zemi, ze které se začal šířit koronavirus a která nedala ostatním státům dostatečné množství času na přípravu, když jeho rozšíření původně tajila, a zlepšit si tak svůj obraz v očích veřejnosti. V člancích byly dodávky často spojovány s českou závislostí na Číně, s čínskou propagandou a s vlivem, který se proplétá skrze českou politickou sféru již delší dobu. Čínské propagandě se nepovedl zakrýt ani fakt, že nám zdravotnický materiál prodávala za vysoké částky či že nám prodávala zpět materiál skoupený čínskými krajany, přestože se velmi snažila, aby dodávky byly vnímány jako velkorysá pomoc či dokonce jako dar. Pokud se Číně něco povedlo, je to přesvědčení některých veřejných činitelů, že pokud nebudou dodržovat čínské podmínky a očekávání, nebude Čína již materiál dodávat a dojde k celkovému zhoršení česko-čínských ať už obchodních tak diplomatických vztahů.

Tchajwanská roušková diplomacie se na rozdíl od té čínské dočkala pozitivní reakce, pokud odhlédneme od nevole některých vládních představitelů a dalších veřejných činitelů ke zlepšení česko-tchajwanských vztahů, kvůli strachu z čínské reakce. České spojení s Tchaj-wanem tak bylo občas vnímáno jako možnost vymanění se z područí čínského nátlaku, ale zároveň jako ohrožení možností v česko-čínských obchodních vztazích.

Jak již bylo v teorii předloženo, Tchaj-wan nemůže od své veřejné diplomacie v jeho dnešním postavení očekávat, že se mu dostane uznání *de iure* od jiných států, ale může se snažit o vytvoření prostředí, ve kterém se stane známějším a upoutá pozornost širšího publika. Tento cíl tchajwanská roušková diplomacie splnila alespoň v českém mediálním prostoru. Počet článku, kde se objevovala klíčová slova „Tchaj-wan“ a „Taiwan“ se po pandemii zdvojnásobil. (viz graf č. 1)



Graf č. 1 (počet článků s klíčovými slovy „Tchaj-wan“ a „Taiwan“ od 01.01.2015 do 31.12.2022)⁵

Při pokusu aplikovat koncept veřejné diplomacie na čínskou diplomacii se v plné šíři projevuje problém westernizace tohoto konceptu. Hlavním důvodem je povaha čínského politického systému a neexistující demarkační linie mezi veřejnou a vládní sférou, která je nutná pro fungování veřejné diplomacie. Tchajwanské diplomatické aktivity do konceptu veřejné diplomacie pasují, neboť Tchaj-wan lze považovat za liberální demokracii a má svým fungováním veřejných a státních institucí blíže k západním zemím.

Joseph Nye (2009) píše, že nejúčinnější možností pro ovlivňování akcí okolních států dle vlastních preferencí je tzv. smart power neboli kombinace hard power a soft power ve správném poměru. Čína se v rámci své diplomacie pokouší o toto propojení, tedy snaží se propojit svou ekonomickou sílu s „darováním“ zdravotnického materiálu do zemí zasažených pandemií. Problémem Číny však je, že navenek její vystupování působí spíše jako karikatura pro smart power. Čína se svou hard power, která je tvořena hlavně její ekonomickou silou, pokouší překrýt pláštěm soft power, kdy se snaží prosadit narativ Číny jako přítele, který nezištně pomáhá ve světě. Toto nerovné propojení soft power a hard power bychom v kontextu čínských akcí mohli označit jako „show power“, kdy Čína pod rouškou soft power demonstruje svou ekonomickou moc a zároveň kolem jejich dodávek pořádá divadlo, jako například vítání čínského „daru“ materiálu na českém letišti.

Z této práce vyplývají možnosti pro další výzkum. Hlavní téma, které je možné dále

⁵ Zdroj archiv Newton (viz <https://newtonone-newtonmedia-eu.ezproxy.is.cuni.cz/cs-CZ/ArchiveDashboard?archiveId=877&search=7421633>)

zkoumat je veřejná diplomacie a její možnosti aplikace na státy s autoritativním režimem, kde není jasné oddělení mezi veřejnou a vládní sférou. Zároveň práce vybízí k dalšímu výzkumu čínského vlivu na českém území a zjištění nakolik je Čína do české veřejné a vládní sféry zapletena a jaké jsou její další možnosti v jejím ovlivňování.

Použitá literatura

ada & nig. (2020, June 4). *Poslanci odmítli poděkovat Tchaj-wanu*. Novinky.cz. <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-poslanci-odmitli-podekovat-tchaj-wanu-40326571>

Bartoniček, R. (2020a, May 6). *Hamáček s Tvrdíkem ukázali účty za Čínu. Nemáme co tajit, tvrdí shodně*. Aktualne.cz. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/hamacek-s-tvrdikem-ukazali-ucty-za-cinu-nemame-co-tajit-tvrd/r~2be003168f6411eab0f60cc47ab5f122/>

Bartoniček, R. (2020b, March 15). *Číňané nám pomáhají, říká Hamáček, který dohodl nové zakázky na respirátory a roušky*. Aktuálně.cz. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cinane-nam-pomahaji-rika-hamacek/r~1faa667c66a111eaaabd0cc47ab5f122/>

Bohuslavová, R. (2021, February 28). *Koronavirus v Česku: Jak šel čas s nákazou od 1. března 2020*. CNN Prima News. <https://cnn.iprima.cz/prehledne-jak-sel-cas-s-koronavirem-v-cesku-pripomente-si-s-nami-prelomove-udalosti-roku-2020-15346>

Břešťan, R. (2021, March 22). *Roušky z Číny za miliardy. Stát draze nakupoval bídnou kvalitu s falešnými certifikáty, potvrdil NKÚ*. Sinopsis. <https://sinopsis.cz/rousky-z-ciny-za-miliardy-stat-draze-nakupoval-bidnou-kvalitu-s-falesnymi-certifikaty-potvrdil-nku/>

Burýšek, J. & Juna, P. (2020, August 1). *Analýza: Čína posílala do Evropy pomoc proti koronaviru. Česko ji kupovalo. Seznam Zprávy*. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/analyza-cina-posilala-do-evropy-pomoc-proti-koronaviru-cesko-ji-kupovalo-113061>

Cull, N. J. (2008). Public Diplomacy: Taxonomies and Histories. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616, 31-54.

ČTK. (2020a, April 19). *Respekt: Čína kritizovala přijímání pomoci od Tchaj-wanu. Dodal roušky i ventilátory*. Aktuálně.cz. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/respekt-cina-kritizovala-prijimani-pomoci-od-tchaj-wanu-doda/r~6c1c20d4827311ea8972ac1f6b220ee8/>

ČTK. (2020b, September 16). *Vystrčil jednal s Babišem. Dohodli se na pracovních týmech k Tchaj-wanu*. deník.cz. https://www.denik.cz/z_domova/vystrcil-babis-tchaj-wan-schuzka-20200916.html

ČTK. (2020c, April 29). *Respirátory dovezené z Číny netěsní, musí se k obličejům přilepit, zjistili vědci*. Aktuálně.cz. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cinske-respiratory-netesni-musi-se-k-obliceji-prilepit/r~10fdcb48a2d11ea9c800cc47ab5f122/>

ČTK. (2020d, May 18). *NKÚ prověří, jak stát nakupoval ochranné pomůcky*. Novinky.cz. <https://www.novinky.cz/clanek/koronavirus-nku-proveri-jak-stat-nakupoval-ochranne-pomucky-40324456>

ČTK. (2020e, October 9) *Na Vystrčilovy linky na výrobu roušek z Tchaj-wanu se zřejmě nasadí vězni*. iDnes.cz. https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rousky-koronavirus-covid-vezni-vezenstvi.A201009_100225_domaci_remy

ČTK. (2020f, March 18). *V Praze přistál vojenský speciál. Z Číny přivezl tisíce rychlotestů na koronavir*. deník.cz. https://www.denik.cz/z_domova/rychlotesty-koronavirus-letiste-20200318.html

ČTK. (2021a, February 8). *Linky darované z Tchaj-wanu začaly s výrobou respirátorů*. Novinky.cz. <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-linky-darovane-z-tchaj-wanu-zacaly-s-vyrobou-respiratoru-40350284>

ČTK. (2021b, February 19). *Tchajwanská linka na respirátory začne ve Zlíně do týdne vyrábět*. Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/tchajwanska-linka-na-respiratory-zacne-ve-zline-do-tydne-vyrabet-143286>

Dragoun, T., Heller, J. & Hronová Z. (2020, March 27). *Na respirátory z Číny si někteří zdravotníci stěžují. Podle testu jsou však v pořádku*. Aktuálně.cz. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/je-to-jako-sacek-do-vysavace-stezují-si-zdravotnici-respirat/r~950162de6f7c11ea9d470cc47ab5f122/>

Endrštová, M. (2020, December 12). *Tchajwanci změnilí názor, linky na roušky předají českým firmám, říká Vystrčil*. Aktuálně.cz. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/jedna-linka-na-rousky-statu-zbytek-firme-tchajwanci-zmenili/r~685d8ab6348711eba6f6ac1f6b220ee8/>

Entman, R. M. (1993). Framing Towards Clarification of Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43, 51-58.

Fendrychová, S. (2020, March, 19). *Čína jako vítěz nad koronavirem. Nabízí pomoc, ale jde o propagandu, varují odborníci*. Aktuálně.cz. <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/cina-jako-vitez-nad-koronavirem-nabizi-pomoc-propaganda/r~c27209a869e11ea9c800cc47ab5f122/>

Gilboa, E. (2008). Searching for a Theory of Public Diplomacy. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616, 55-77.

Golan, G. J., Manor, I. & Arceneaux, P. (2019). Mediated Public Diplomacy Redefined: Foreign Stakeholder Engagement via Paid, Earned, Shared, and Owned Media. *American Behavioral Scientist*, 63, 1665-1683.

Gregory, B. (2008). Public Diplomacy: Sunrise of an Academic Field. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616, 274-290.

Hála, M. (2020, March, 19). *Investice nebudou, zato z Číny přijdou... roušky!*. Aktuálně.cz. <https://nazory.aktualne.cz/investice-nebudou-zato-z-ciny-prijdou-rousky/r~c0827fd869f011eab115ac1f6b220ee8/>

He, Z., Xianhong, Ch. & Xing, W. (2012). The image of the United States in the Chinese media: An examination of the evaluative component of framing. *Public Relations Review*, 38, 676-683

Heřmanský, M. (2019). Analýza a interpretace dat v kvalitativním výzkumu. In H. Novotná, O. Špaček & M. Šťovíčková Jantulová (Eds.), *Metody výzkumu ve společenských vědách*. (1st ed., pp. 415-443). Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy.

Kopecký, J. (2020a, June 9). *Na Tchaj-wan pojedou, řekl Vystrčil. Popsal strach vládních špiček z Číny*. iDnes.cz. https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vystrcil-tchaj-wan-cesta-senat-cina-kubera.A200609_040543_domaci_kop

Kopecký, J. (2020b, May 19). *Moje cesta na Tchaj-wan je stále reálnější, řekl šéf Senátu Vystrčil*. iDnes.cz. https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/zeman-vystrcil-schuzka-dopis-kubera-tchaj-wan-cina-vyhruzky.A200519_091809_domaci_kop

Koutník, O. (2020, March 17). *Operace Čína: Roušky mohly být dřív, ale Vojtěch je nezvládl zaplatit*. Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/operace-cinska-rouska-zakulisny-obri-logisticke-akce-93854>

mav. (2021, January 21). *Zpravodajské weby 2020: Na čele Novinky, v TOP 10 i nový web CNN Prima*. MediaGuru. <https://www.mediaguru.cz/clanky/2021/01/zpravodajske-weby-2020-na-cele-novinky-v-top-10-i-novy-web-cnn-prima/>

Menšík, J. (2020, October 10). *Slibované linky na roušky zatím z Tchaj-wanu nedorazily. Nepodepsala se ani smlouva*. Novinky.cz. <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-slibovane-linky-na-rouscky-zatim-z-tchaj-wanu-nedorazily-nepodepsala-se-ani-smlouva-40338869>

Ministerstvo zdravotnictví ČR. (2020). Onemocnění aktuálně. <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

Novák, J. (2021, March 12). *Kup za 38 korun, státu prodej za 150. Respirátory z Číny byly zlatou žilou*. Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/respiratory-z-ciny-byly-zlatou-zilou-kup-za-38-korun-cesku-prodej-za-150-146650>

Novák, J. & Pokorná, Z. (2020, April 6). *Vojtěchův resort zaplatil v Číně za respirátor dvakrát vyšší cenu než vnitro*. Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/vojtechuv-resort-zaplatil-v-cine-za-respirator-dvakrat-vyssi-cenu-nez-vnitro-97962>

Novák, J. & Pokorná, Z. (2020, May 10). *Nákupní horečka s respirátory končí. Vláda má problém s certifikáty*. Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nakupni-horecka-s-respiratory-konci-vlada-ma-problem-s-certifikaty-104695>

Novotná, H. (2019). Výběr vzorku a prostředí výzkumu. In H. Novotná, O. Špaček & M. Šťovíčková Jantulová (Eds.), *Metody výzkumu ve společenských vědách*. (1st ed., pp. 289-314). Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy.

Nye, J. S. (2008). Public Diplomacy and Soft Power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616, 94-109.

Nye, J. S. (2009). Get Smart: Combining Hard and Soft Power. *Foreign Affairs*, 88(4), 160-163)

Nye, J. S. (2017). Soft power: the origins and political progress of a concept. *Palgrave Communications*, 3.

Nye, J. S. (2019a). Power and Interdependence with China. *The Washington Quarterly*. 43, 7-21.

Nye J. S. (2019b). Soft Power and Public Diplomacy Revisited. *The Hague Journal of Diplomacy*, 14, 7-20.

Palata, L. (2020a, August 30). *Roušky i testy. Největší potíže české návštěvě na Tchaj-wanu dělá „čínský virus“*. deník.cz. https://www.denik.cz/ze_sveta/tchaj-wan-delegace-cesko-20200830.html

Palata, L. (2020b, July 30). *Masivní propaganda. Češi věří, že jim Čína pomohla víc než EU, ukázal průzkum*. deník.cz. https://www.denik.cz/z_domova/koronavirus-pomoc-cina-eu-20200729.html

Palata, L. (2020c, September 5). *Velký malý Čech a velké dějiny*. deník.cz. <https://www.denik.cz/komentare/komentar-palata-velky-maly-cech-a-velke-dejiny-20200905.html>

Palata, L. (2020d, October 15). *Dar z Tchaj-wanu by mohl ochránit i zdravotní sestry. Vláda však mrhá časem*. deník.cz. https://www.denik.cz/z_domova/rouskey-tchaj-wan-zdravotni-sestry-vlada-20201.html

Pokorná, Z. (2020a, March 23). *Vojtěchův resort kupuje respirátory z Číny. Pomohla mu soukromá firma.* Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/vojtechuv-resort-kupuje-respiratory-z-ciny-pomohla-mu-soukroma-firma-95049>

Pokorná, Z. (2020b, April 29). *Masky dovezené z Číny netěsní. Jen když se přilepi na obličej.* Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/masky-dovezene-z-ciny-netesni-jen-kdyz-se-prilepi-na-oblicej-103166>

Portland Consultancy, The Soft Power 30, <https://softpower30.com/>.

Pšenička, J. (2020a, March 15). *Pošleme letadla do Číny pro milion respirátorů a pět milionů roušek, říká Hamáček.* Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/posleme-letadla-do-ciny-pro-milion-respiratoru-a-pet-milionu-rousek-rika-hamacek-93145>

Pšenička, J. (2020b, September 17). *Potíže s darem z Tchaj-wanu. Jak ho přivést a nepřekročit zákon.* Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/potize-s-darem-z-tchaj-wanu-jak-ho-privezt-a-neprekrocit-zakon-120264>

Pšenička, J. (2020c, December 22). *Část respirátorů rozdáme. Firma plánuje, jak využije dar z Tchaj-wanu.* Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/cast-respiratoru-rozdame-firma-planuje-jak-zuzitkuje-dar-z-tchaj-wanu-134906>

Rawnsley, G. D. (2014). Taiwan's Soft Power and Public Diplomacy. *Journal of Current Chinese Affairs*, 43, 161–174.

Rawnsley, G. D. (2017). Soft Power Rich, Public Diplomacy Poor: An Assessment of Taiwan's External Communications. *The China Quarterly*. 232, 982-1001.

Shambaugh, D. (2015). China's Soft-Power Push: The Search for Respect. *Foreign Affairs*. 94, 99-107.

Specht, D. (2019). Empirical research skills. In Specht, G. *The Media and Communications Study Skills Student Guide* (pp. 133-151). University of Westminster Press.

Sevin, E., Metzgar, E. T. & Hayden, C. (2019). The Scholarship of Public Diplomacy: Analysis of a Growing Field. *International Journal of Communication*, 13, 4814-4837.

Svoboda, T. & Macháčová, V. (2020, May 7). *Účet za čínské roušky šplhá k 10 miliardám. Odkud vezme Česko další?.* Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ucet-za-cinske-rousky-splha-k-10-miliardam-odkud-vezme-cesko-dalsi-104571>

Vachtl, J. (2020, June 23). *Tchaj-wan je de facto svobodný a samostatný, řekl Vystrčil v Rozstřelu.* iDnes.cz. <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozstrel-predseda-senatu-milos->

vystrcil-ods-cesta-na-tchaj-wan.A200617_163228_domaci_chtl

Valášek, L. (2020a, March 27). *Vláda vítala zásilky z Číny. Nás o pomoc nežádá, stěžují si výrobci masek a obleků.* Seznam Zprávy. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/vlada-vitala-zasilky-z-ciny-mnohe-ceske-firmy-o-pomoc-doted/r~2c44088c6ea011eaa7deac1f6b220ee8/>

Valášek, L. (2020b, March 24). *Čínská ambasáda skupovala v Česku respirátory a posílala je domů, varovala BIS.* Aktuálně.cz. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cinska-ambasada-skupovala-v-cesku-respiratory-a-posilala-je/r~e9a4e5746ddb11eaa25cac1f6b220ee8/>

Valášek, L. & Truchlá, H. (2020a, November 11). *"Čtyři miliony dolarů pro Vystrčila." Číňané se pokoušejí očernit předsedu Senátu.* Aktuálně.cz. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/ctyri-miliony-dolaru-pro-vystrcila-cinane-se-pokouseji-ocern/r~743c637e233511ebb408ac1f6b220ee8/>

Valášek, L. & Truchlá, H. (2020b, April 21). *Analýza ministerstva zahraničí: Čína tajila informace o koronaviru a šíří propagandu.* Aktuálně.cz. <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/analyza-ministerstva-zahranici-cina-tajila-informace-o-viru/r~b9da7b90830411eaa25cac1f6b220ee8/>

Verma, R. (2020a). China's „mask diplomacy“ to change the COVID-19 narrative in Europe. *Asia Europe Journal*, 18, 205-209.

Verma, R. (2020b). China's diplomacy and changing the COVID-19 narrative. *International Journal*, 75, 248-258.

Wang, Y. (2008). Public Diplomacy and the Rise of Chinese Soft Power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616, 257-274.

Wong, B. (2020, March 25). *China's Mask Diplomacy.* The Diplomat. <https://thediplomat.com/2020/03/chinas-mask-diplomacy/>

Yağci, M. (2018). Rethinking Soft Power in Light of China's Belt and Road Initiative. *Uluslararası İlişkiler / International Relations*, 15, 67-78.

Zajac, L. (2020, March 26). *Epidemie skončí, česko-čínské přátelství přetrvá, píše se na krabicích z Číny.* iDnes.cz. https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ruslan-zasoby-cina-zasilka-cesko-cinske-pratelstvi-koronavirus.A200326_101728_domaci_lre

Zandlová, M. (2019). Rozhovor. In H. Novotná, O. Špaček & M. Šťovíčková Jantulová (Eds.), *Metody výzkumu ve společenských vědách.* (1st ed., pp. 315-352). Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy.

Zhang, J. J. & Savage, V. R. (2020). The geopolitical ramifications of COVID-19: the Taiwanese exception. *Eurasian Geography and Economics*, 61, 464-481.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam novinářů pro rozhovory (tabulka)

Příloha č. 2: Seznam článků k obsahové analýze (tabulka)

Příloha č. 3: Kódovací kniha (tabulka)